

Styrets stemme: Innovasjon og bæredyktige landskap



→ Jæren er allment kjent i resten av landet for sitt produktive jordbrukslandskap og Stavanger er hovedstaden for Norges

viktigste inntektskilde, oljå. Begge næringene åpenbarer seg i form av store landskapsområder. Jærens jorder og oljeindustriens kontorlandskap på Forus.

Jordene på Jæren er i stor grad lagt på gamle myrer. Drenering av myrene har gjort det mulig å dyrke i dette åpne landskapet. På Jæren har det alltid vært høy innovasjon innenfor landbruk. Konsekvensen av naturgitte forutsetninger og innovasjon, er dette Norges desidert mest produktive landbruksområdet. Effektiviseringen av jordbruket har forøvrig en bakside. Dette har blant annet ført til stor forurensning av elver og vassdrag.

Forus Næringsområde ligger mellom tre kommuner: Sandnes, Sola og Stavanger. Her genereres en femtedel av Norges bruttonasjonalprodukt. Påkostede kontorlandskap, parkeringsarealer, bilveier og høymoderne motorveier kjennetegner de fysiske omgivelsene. Forus ligger utenfor alt, men mellom alle. Likevel har det et dårlig utviklet kollektivtilbud for de mange tusen arbeidsreisende. Men når levebrødet vårt er olje skulle det vel bare mangle å insistere på å kjøre egen bil?

Jæren og Stavanger er en høyinnovativ region med svært produktive landskap. Når olja møter en usikker fremtid må eksisterende kunnskap omformuleres. Kan dette gjøres like ambisiøst og visjonært som de siste tiårenes innovasjon innen petroleumsindustrien? Denne gangen med bærekraftig jordbruk, miljøvennlig transport og fornybar energi i hovedfokus. ■

Mads Engh Juel
Styremedlem i NLA

A-bombede trær lever videre

Green Legacy Hiroshima vil spre frø fra trærne som overlevde atombomben under 2. verdenskrig som fredssymboler og minnesmerker til institusjoner verden over.



1

→ Da «Little Boy» detonerte over Hiroshima 6. august 1945 i 580 meters høyde over bakken, oppsto en trykkbølge med varme som brant opp så å si alle bygninger og alt liv i to kilometers radius fra hyposenteret.

En tredel av Hiroshimas befolkning – 140 000 mennesker – døde, halvparten umiddelbart, den andre halvparten av skadene, i løpet av fire måneder. Katastrofen var total.*

Fra ruinene skjøt det likevel enkelte grønne skudd allerede neste vår, noe som ga enormt håp til de overlevende. Det viste seg at en del

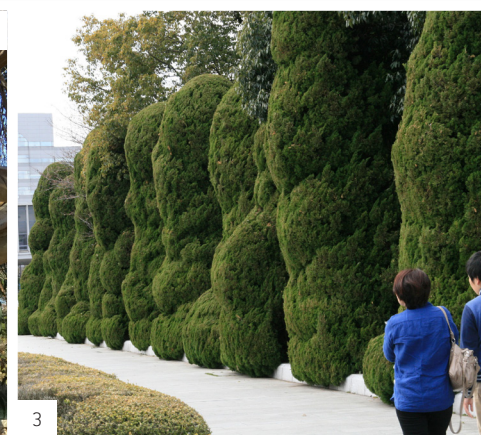
trær hadde overlevd. Kronene og stammene var brent opp i varierende grad, men røttene og deler av stammene hadde overlevd. Enkelte av disse spirte først flere år senere.

Den japanske betegnelsen på de overlevende trærne er *hibaku jumoku*. Disse har blitt grundig heget om, enkelte har blitt flyttet fra sine opprinnelige lokaliteter og fortsatt lever 170 av dem. I 2011 ble Green Legacy Hiroshima stiftet, i FN regi, for å spre frø og småplanter av de overlevende trærne til botaniske hager og offisielle institusjoner verden over. Listen på

* «Fat Man» som ble sluppet over Nagasaki tre dager senere, hadde større sprengkraft, 21–23 kilotonn, mot anslagsvis 15 kilotonn med TNT i «Little Boy». Skadene og dødstatene i Hiroshima var mye høyere enn i Nagasaki, ettersom Hiroshima lå på flatt terreng, mens nedslagsfeltet i Nagasaki var i en liten dal.

FAKTA

Green Legacy Hiroshima vil gjerne samarbeide med botaniske hager eller andre offentlige instanser ved å sende frø av de overlevende trærne. De fleste trærne er subtropiske og vil måtte dyrkes i veksthus i Norge. Liste over de 170 artene finnes under «A-bombad trees» på www.unitar.org/greenlegacyhiroshima. Her ligger også søknadsskjema og reglement for å søke. Nassrine Azimi, seniorrådgiver i United Nations Institute for Training and Research (UNITAR) er en av initiativtakerne til Green Legacy Hiroshima, greenlegacy@unitar.org. Hun er spesielt interessert i å få sendt frø til Norge som utdeler av Nobels fredspris.



3

1. På stedet der Hiroshima slott lå, 740 meter fra hyposenteret vokser en gammel eukalyptus. Slottet ble ødelagt, men treet lever videre. Prof. Suzuki bruker appen Spyglass for å måle avstand og retning til hyposenteret. Foto: Mona Vestli
2. Spjelking, oppbinding og bandasjering av trær er det ikke så ofte vi ser i Norge. Kanskje det er det japanernes shintoistiske bakgrunn som gjør seg gjeldende. Foto: Marit Hovi
3. Sypressene inn mot fredssenteret er klippet i forvriddede former. Foto: Mona Vestli
4. Alle A-trærne er skiltet. Foto: Mona Vestli

femti arter omfatter kamfetre, japansk kristtorn, kakitre, eukalyptus, et fåtall av dem hardføre her til lands, som *storrobina* og *Ginkgo biloba*.

Etter et besøk i fredssenteret den 23. mars i år og møte med et overlevende øyenvitne, fikk deltakerne på NLAs studietur omvisning i Hiroshima by, med befaring til en rekke av de overlevende trærne, i følge med trerådgiver Chikara Horiguchi og treprofessor, landskapsarkitekt Masakazu Suzuki og en tolk. Kun 30 trær er ikke blitt flyttet på. Alle disse lener seg mot hyposenteret, pga barkskade som følge av bestrålingen.

Etter befaringen hadde vi mottakelse på kontoret til ANT-Hiroshima = Asian Network of Trust, en japansk NGO som arbeider for fred. Her framførte professor Suzuki en

multiperformance i form av skisseteateret «The Another Sun», med tegninger som viste historien om bombingene, fortalt fra trærnes synsvinkel. På slutten var det lagt til musikk med saksofon, også denne spilt av treprofessoren. Til stede var også Hiroshimas byplanlegger og arkitekt Akio Nishikiori som selv var syv år da bomben falt. Amerikanske fly sto som mygg på himmelen, men alle hadde underlig nok fløyet forbi Hiroshima, inntil en viss dag.

Etter krigen gikk det rykter om at det hadde vært planlagt 17 atombomber over Japan. Historien kan ikke gjøres ugjort, men det er viktig å vite hva som har skjedd. Trærne skal nå spille en viktig rolle i å minnes historien om Hiroshima, som fredstrær og levende minnesmerker. ■

Mona Vestli



4

IFLA 2019 Send inn forslag

— NLA skal arrangere IFLAs verdens-kongress i Oslo 11., 12. og 13. september 2019. Konseptet innebærer at det skal være en «kompakt kongress», det vil si at man skal kunne gå og sykle mellom stedene.

Samme år har NMBU/ILP fått i oppdrag å arrangere ECLAS-konferansen. I 2019 feires 100 år med landskapsarkitektur på NMBU. Dette regnes som det eldste studiet for landskapsarkitektur i verden. De to internasjonale konferansene vil bli arrangert i samarbeid. Komiteen har hatt sine to første møter og er inne i konseptutviklingsfasen. Vi ønsker å ta imot innspill til tema og foredragsholdere. Send inn forslag til grendstad@vegvesen.no ■

Mona Vestli

NLA runde år i mai/juni:

MAI:
24. Terje Vedal, 75 år

JUNI:
6. Siri Lima, 50 år
7. Nell van Est, 50 år
16. Kelly Shannon, 50 år
18. Jorleif Jørgenvåg, 50 år